

**Metodološka
pojasnila k
študentskim anketam
UL**

1. Metodološko pojasnilo

1.1 Splošna metodologija

Analiza je izdelana na osnovi ankete o predmetu in izvajalcih (pedagogih), ki jo študent izpolnjuje PRED izpitom, ter ankete o predmetu, ki jo študent izpolnjuje PO izpitu (vprašalniki so na povezavi (<https://kakovost.uni-lj.si/samoevalvacija-studijskih-programov/studentske-ankete/>)). Če je izpitna ocena predmeta že vpisana, ankete PRED izpitom ni mogoče izpolnjevati. Ankete PO izpitu pa ni mogoče izpolnjevati, če ocena še ni vpisana. Ankete izpolnjujejo študenti prve in druge stopnje, ki so imeli v odgovarjajočem semestru predmet formalno vpisan in so ga tudi poslušali. Študenti imajo pri vsaki anketi možnost, da označijo, da predmeta v tem študijskem letu niso poslušali, čeprav so ga formalno vpisali (npr. ponavljalci, priznanje izpita). Ravno tako lahko evalvacijo določenega predmeta zavmejo zaradi drugega razloga (npr. zaradi pomanjkanja časa). Študenti lahko znotraj vprašalnika tudi izpustijo odgovor na določeno vprašanje. Pri tem so zgolj opomnjeni, ne prepreči pa se jim nadaljevanje ankete.

Anketa PRED izpitom za predmete v zimskem semestru poteka od 15. 12. do 30. 9., za predmete v poletnem pa od 15. 5. do 30. 9. Anketa PO izpitu je omogočena od začetka prvega izpitnega obdobja. V primeru posebnosti (npr. štirimestri) se lahko datumi tudi spremenijo. Odziv (bodisi sodelovanje bodisi izrecna zavrnitev) na anketni vprašalnik je predpogoj za prijavo študenta na izpit in tudi za vpis v naslednji letnik.

Ankete se ne izvajajo na vzorcu, ampak na celotni populaciji študentov. Tako npr. odgovori 5 študentov pri predmetu, kjer je tudi vpisanih 5 študentov, pomenijo osnovo za izračun dejanskega povprečja na populaciji. Ker ne gre za vzorčno oceno, statistično sklepanje in intervali zaupanja načeloma niso potrebni.

Nižje sodelovanje v anketi pomeni določeno tveganje pri interpretaciji, saj imajo manjkajoči študenti lahko drugačno mnenje. Izkušnje sicer kažejo, da v primeru povprečij na lestvici od 1-5 znižana stopnja sodelovanja (npr. zmanjšanje od 65% na 45%) ne spremeni siceršnjega nivoja povprečnih vrednosti, saj ostaja povprečno zadovoljstvo s predmeti v anketi PRED izpitom nespremenjeno.

Ocene, ki temeljijo na manj kot 4 enotah, zaradi slabše kakovosti in varovanja zasebnosti niso prikazane, zato je ponekod v analizah število predmetov oziroma izvajalcev nižje kot v administrativnih virih.

Ker sta nizko število odgovorov in stopnja sodelovanja pomembni za interpretacijo rezultatov, je v izpisih posebej označeno število enot in stopnja sodelovanja, kjer obstaja povečano tveganje za manj kakovostne ocene:

- Absolutno število odgovorov in absolutno število vpisanih študentov, ki je manjše od 10, je označeno z enojnim oklepajem, manjše od 5 pa z dvojnimi oklepajem: (9), (8), (7), (6), (5) ter ((4)), ((3)), ((2)), ((1)), ((0)).

- Delež »Odgovoril« (stopnja odgovorov) je v primeru vrednosti manjših od 25% označen z enojnim oklepajem (), v primeru vrednosti manjših od 10% pa z dvojnimi oklepajem (()).
- Deleža »Zavmil« in »Nesodelujoči oziroma Ni pristopil« sta v primeru vrednosti večjih od 50% označena z enojnim oklepajem (), v primeru vrednosti večjih od 75% pa z dvojnimi oklepajem (()).

Poleg vprašanj na lestvici 1-5 so študenti odgovarjali tudi na odprta vprašanja. Pri tem je treba upoštevati, da so tovrstni odgovori razmeroma redki, zato lahko prevladujejo (nasprotujoča) ekstremna mnenja zadovoljnih ali nezadovoljnih študentov, ki pa jih ni mogoče posploševati.

Izpostavljene vrednosti in zaokroževanja

Ocenam so v izpisih dodana obarvanja, ki označujejo odstopanja glede na določene kriterije. Obarvanja podajajo okvirne orientacijske vrednosti, ki pripomorejo k učinkovitejšim interpretacijam in hitrejšemu vrednotenju rezultatov. V nadaljevanju so na enem mestu navedena vsa možna obarvanja, četudi se morda ne pojavljajo v vsakem poročilu.

Ocene povprečij na lestvicah (1-5) upoštevajo mejo 4.0, ki je na teh lestvicah - npr. (1) sploh se ne strinjam, (2) se bolj ne strinjam kot strinjam, (3) niti se ne strinjam, niti se strinjam, (4) se bolj strinjam kot ne strinjam in (5) popolnoma se strinjam - uveljavljen mednarodni kriterij odličnosti. V nadaljevanju zato pri interpretacijah uporabljamo poenostavitev in odgovore »popolnoma se strinjam« (5) razumemo kot odlične, odgovore strinjanja (4 in 5), ki so nad sredino (3), kot pozitivne, odgovore nestrinjanja (1 in 2) pa kot negativne. Vrednosti **3.0-3.9** so zato obarvane opozorilno (**oranžno**), saj nakazujejo, da obstaja prostor za izboljšanje, čeprav so te ocene v osnovi še vedno pozitivne. Povprečja pod 3.0 (**1.0-2.9**) pa so dodatno obarvane **rdeče**, saj gre za negativne vrednosti, ki kažejo, da pri predmetu oziroma izvajalcu obstaja določen problem. Razmejitvi 3.0 in 4.0 sta postavljeni neodvisno od povprečij fakultete ali programa, saj gre za standardni meji, ki se pogosto uporabljata pri merjenju stališč na petstopenskih lestvicah. Na drugi strani so visoka povprečja (**4.5-4.7**), kjer je večina študentov podala oceno odlično (5), obarvana **zeleno**, posebej visoka povprečja (**4.8-5.0**), kjer je več kot tri četrtine študentov dalo oceno odlično (5), pa **temnozeleno**. Dodati velja, da imajo pri izračunu povprečij na nivoju fakultete ali programa predmeti enako tefo, ne glede na število študentov.

Poraba ur se ocenjuje na lestvici 1-5, vendar optimalna vrednost tokrat (izjemoma) ni 5.0, ampak 3.0. Gre za vprašanja, ali so študenti (glede na kreditne točke) porabili predvideno število ur: (1) veliko manj, (2) nekoliko manj, (3) predvideno, (4) nekoliko več, (5) veliko več. **Oranžno** obarvanje pomeni, da porabljene ure opazno odstopajo od pričakovanega sredinskega intervala (2.7-3.3), bodisi navzgor (**3.4-3.6**) bodisi navzdol (**2.6-2.4**). **Rdeče** obarvanje pa pomeni, da porabljene ure močno odstopajo od predvidenih bodisi navzgor (nad **3.6**) bodisi navzdol (pod **2.4**). Navedene meje v grobem označujejo zgomih in spodnjih 25% oziroma 10% enot.

Kvantilni rangi kažejo položaj predmeta oziroma izvajalca med vsemi predmeti oziroma izvajalci na fakulteti ali na programu. Vrednost npr. 24 (oziroma 0.24) pomeni, da je 24% vseh predmetov prejelo nižjo oceno od obravnavanega predmeta, vrednost npr. 98 (oziroma 0.98) pa pomeni, da sta imela le 2% predmetov višjo oceno. Pri izpisu kvantilnih rangov se zgomja četrtina (75-100) obarva **zeleno**. Spodnja četrtina (0-25) se obarva **oranžno**. Osrednja polovica (kvantilni rangi 24-74) ni obarvana. Dodatno je **temnozeleno** obarvanih zgornjih 10% (90-100), **rdeče** pa je obarvanih spodnjih 10% (0-10) enot. Kvantilni rang sicer označuje sredino odgovarjajočega intervala kvantilnih vrednosti; v primeru 10 enot ima torej najbolj ocenjena enota kvantilni rang 95 (oziroma 0.95) in ne 100 (oziroma 1.00), najslabše ocenjena enota pa ima kvantilni rang 5 (oziroma 0.05) in ne 0 (oziroma 0.00).

Kvantilni rangi za ocene porabljenih ur imajo - glede na posebnost tega vprašanja (glej zgoraj) - zgornjo četrtino vrednosti (nad 75%) obarvano **oranžno**, zgornjo desetino (nad 90%) pa **rdeče**. Gre za nezaželena odstopanja pri predmetih, ki glede na število kreditnih točk zahtevajo največji obseg ur. Vrednost npr. 95% torej pomeni, da tak predmet sodi med 5% najbolj »težkih« predmetov. Enako obarvana in nezaželena so tudi odstopanja »prelahkih predmetov«, ki so v spodnji četrtini (0-25) oziroma spodnji desetini (0-10) »težavnosti«. Dodati velja, da se obarvanje kvantilnih rangov ne ujema z obarvanji absolutnih vrednosti (povprečij). Mogoče je celo, da so na določenem programu povprečja vseh predmetov odlična (4.8-5.0). Rdeče obarvani kvantilni rangi za spodnjo desetino zato ne označujejo »kritično nizkih« vrednosti, ampak zgolj relativni položaj (spodnjo desetino) med vsemi ocenami, ki pa so v tem primeru vse odlične (4.8 in več).

Delež enot s pozitivnimi oziroma negativnimi ocenami: Gre za obarvanje, ki se pojavi le v podrobni analizi predmeta. Če je delež enot z negativnimi ocenami (vrednosti 1 in 2) večji ali enak 20%, je obarvan **oranžno**, enako velja, če je delež enot s pozitivnimi ocenami (vrednosti 4 in 5) manjši ali enak 50%. Gre za mejnike, ki kažejo na kritičen obseg nezadovoljstva in se pogosto uporabljajo pri interpretacijah organizacijske klime.

Decimalna mesta: Izračuni za povprečja se prikazujejo na eno decimalno mesto, odstotki pa so zaokroženi brez decimalnih mest. Pri kvantilnih rangih lahko zato prihaja do manjših neujemanj, saj je bila npr. vrednost 4.35 zaokrožena na 4.4, v histogramu pa križec (X) še vedno označuje vrednost 4.35. Podobno lahko zaradi zaokroževanj prihaja tudi do manjših neujemanj pri vsotah in povprečjih.

